

# INHOUDSOPGAVE

## **VOORWOORD 9**

## **1 DE STRAAT MET EENRICHTINGSVERKEER 15**

Mijn ervaring in Ethiopië	16
De Nathanael-vraag	24
Bewogenheid	28

## **2 MIJN TWEE-DERDE-JEZUS 35**

Een gedeeltelijk geloof	37
Je godsbeeld	42
Het geheim	47

## **3 DISCIPELSCHAP 57**

De richting	62
Het ja	66
De relatie	73

## **4 HET PRIJSKAARTJE 81**

De schatting	82
Goedkope genade	86
Het voordeel	90

<b>5 DE SPANNING</b>	<b>99</b>
Het evangelie met twee benen	100
Het ontwikkelingskwadraat	104
De gedrevenheid	111
<b>6 HET GOD-PERSPECTIEF</b>	<b>117</b>
Het helden-dilemma	119
Het rebellenhart	124
Het dat-verandert-alles-moment	130
<b>7 MIJN ONAFFE IK - DEEL 1</b>	<b>137</b>
Verblind door vroomheid	139
Stewardessen	146
Echt worden	154
<b>8 MIJN ONAFFE IK - DEEL 2</b>	<b>161</b>
Het oude-Boppi-nieuwe-Boppi-principe	162
De pitbull versus de adelaar	168
De tijdfactor	175
<b>9 TEGENSTAND</b>	<b>181</b>
Volhouden	184
De naast-je-God	187
Smoesjes	190
<b>10 TOEPASSING</b>	<b>197</b>
De bereidheid	199
Commitment	206
Moedige gehoorzaamheid	214

## **11 DE GROTE VRAAG: WAT NU?**

**223**

Gezonden

223

De visieboom

229

De voltooiër

235



# VOORWOORD

Ik ben heel normaal. Ik ben bijvoorbeeld niet zo goed in het doen van meerdere dingen tegelijkertijd. Als je me vertelt hoe je heet, ben ik je naam drie seconden later alweer vergeten. Ik heb geen idee welk merk auto mijn buurman heeft en wat voor kleur die is. 's Nachts reageer ik niet bijzonder liefdevol wanneer mijn vier dochttertjes op verrassend originele tijdstippen besluiten wakker te worden – om twee uur bijvoorbeeld. Kledingstukken met elkaar combineren is mijn zwakke punt, dus meestal pak ik gewoon het bovenste shirt van de stapel. Ik word onuitstaanbaar en lichtelijk agressief wanneer ik trek heb. Ik leef al meer dan drieënhalve eeuw met een asymmetrisch gezicht, dat me elke morgen slaperig vanuit de spiegel begroet. Als ik onderweg ben van de eettafel naar de keuken vergeet ik weleens waarom ik daar eigenlijk heen wilde. De afwas doen kost me minstens een keer zo lang als mijn vrouw, Tamara. Ik heb de gave om elke vorm van onderhuids conflict te kunnen negeren. Ik vergeet regelmatig de prullenbak te legen. Ik ben niet echt een goed voorbeeld als het gaat om groente en gezond eten. Bij balsporten kan ik tamelijk fel worden. Ondanks dat ik mijn tanden heb gepoetst, heb ik last van een slechte adem als ik naar bed ga – tenminste, volgens mijn vrouw. Mijn vier meisjes moeten me uitleggen welk kledingstuk van welke dochter is. Ik kan heel hard zingen, maar niet zuiver. En dit is nog maar het topje van de ijsberg. Ik wilde jullie graag een inkijkje geven in de 'hall of fame' van mijn imperfecties. (En toen ben ik ook nog zo stom geweest om aan mijn vrouw en beste vrienden te vragen of zij misschien nog wat konden bedenken – hun lijsten werden eindeloos lang en ze

hebben zich kostelijk vermaakt.) Ik ben normaal. Niet on-danks, maar daarom.

Jij bent ook normaal. Je hebt niet alles zo goed voor elkaar als je zou willen, je hebt eigenaardigheden waar je best zonder zou kunnen – vooral volgens de mensen om je heen – je hebt een aantal scherpe kantjes ... maar je bent normaal. Sterker nog: juist daarom ben je normaal. Dat je niet alles voor elkaar hebt, komt doordat je nog niet af bent.

Wanneer dit onaf-zijn aan je knaagt, omdat je niet aan je eigen eisen of aan die van anderen voldoet en dus steeds weer met je eigen falen geconfronteerd wordt, dan mag je je ontspannen! Je bent oké. God kan prima met jouw onaf-zijn omgaan. Dit boek wil je helpen bij het weghalen van alle ik-ben-te-slecht-om-Jezus-te-volgen-blokkades. Ik hoop dat het lezen ervan ervoor zorgt dat je je ontspant. Aan de ene kant. Maar ik wil je met het boek ook wakker schudden en in beweging brengen.

Want als je te zelfverzekerd bent, denk je al gauw dit soort dingen: God heeft toch wel geluk gehad dat Hij mij gekregen heeft! Dat heb ik heel lang gedacht. (Natuurlijk niet met zo veel woorden en ik was me er ook niet echt van bewust.) Ook mijn fouten en tekortkomingen, mijn onaf-zijn, zag ik wel – maar die heb ik altijd bedekt met de mantel der met-mijn-geloof-zit-het-wel-goed. Tot ik een paar jaar geleden tijdens mijn reis naar Ethiopië een grens overging, waarna ik niet meer terug kon. Mijn oké-mantel werd weggetrokken. Dat voelde zowel weldadig als ongemakkelijk.

Als je het jezelf graag gemakkelijk maakt, koop dan een kussen en ga mediteren over het patroon van je deken. Dit hier is geen kussen. Het is een boek. Een boek dat net zo prettig aanvoelt als een matras die gemaakt is van cactushuid. Ik bid dat het voor jou een grens zal zijn en je uit zal dagen om daaroverheen te stappen. Het maakt niet uit of je een beetje gezapig in beweging komt en naar de

DIT HIER IS  
GEEN KUSSEN.  
HET IS EEN  
BOEK. EEN  
BOEK DAT NET  
ZO PRETTIG  
AANVOELT  
ALS EEN  
MATRAS DIE  
GEMAAKT  
IS VAN  
CACTUSHUID.

grens toe loopt, er heldhaftig-naïef overheen duikt of jezelf gewoon voorover laat vallen – dat heeft gewoon te maken met je persoonlijkheid. Ik hoop dat je in jouw leven de dimensie van het geloof als discipelschap helemaal opnieuw zult ontdekken en zult omarmen.

Van nature worden we door het gemak aangetrokken en proberen we het leven aangenaam en harmonisch te maken. Dat is natuurlijk niet fundamenteel verkeerd, maar harmonie betekent ook vaak stilstand, en sinds mijn studie natuurwetenschappen is het mij wel duidelijk dat stilstand hoort bij levenloosheid en dood. En verveling. Mijn vier meiden zeuren me tenslotte niet de oren van het hoofd omdat ze graag gewoon een beetje op de schommel willen zitten. Ze willen schommelen en met de puntjes van hun tenen een paar wolken uit de lucht schoppen. Pas wanneer de schommel in beweging is, is schommelen echt leuk. Geloof in God is net zo. Alleen maar lekker vredig zitten geloven wordt heel snel saai. Wat het geloof aantrekkelijk maakt, is de beweging. En over zo'n geloof heeft Jezus het wanneer Hij ons oproept om Hem te volgen.

ALLEEN  
MAAR LEKKER  
VREDIG ZITTEN  
GELOVEN  
WORDT HEEL  
SNEL SAAI.

Ik ben door veel boeken over discipelschap geïnspireerd, maar minstens zo veel boeken hebben me een gevoel van frustratie gegeven, omdat de inhoud moeilijk toe te passen was in mijn leven van alledag. Al jarenlang word ik pijnlijk getroffen door het feit dat de kloof tussen geloof en discipelschap in Europa steeds groter wordt. We lezen in het Nieuwe Testament over een discipelschap dat met afzien en lijden verbonden is, en we horen over de ongeveer honderd miljoen christenen die wereldwijd om hun geloof vervolgd worden. Wij daarentegen hebben over het algemeen het idee dat christen-zijn betekent dat God ons zonder een centje pijn zal bedelven onder zegeningen – als een soort geestelijke ruggenprik bij een bevalling. Behalve dan dat zo'n prik niet bestaat als het om geloven gaat. Echt bruisend geestelijk leven begint vaak pas waar onze eigen

comfortzone ophoudt. En dat kan pijn doen en vaak ook best ongemakkelijk voelen.

Geloof me maar: ik houd helemaal niet van lijden. Mijn pijngrens ligt zo laag dat ik nog net een ontstoken nagelriem kan verdragen. En dat geldt niet alleen voor lichamelijke pijn – daarom heb ik mezelf allerlei tactieken aangeleerd om pijn te vermijden. Zo protesteert mijn twaalfvingerige darm altijd een beetje wanneer ik op een dvd-hoesje zie dat de film een ‘drama’ is. (Maar een happy end heeft hetzelfde effect op mijn gelukshormonen als een badkuip vol hazelnoten op een eekhoorntje.) Toch ben ik ervan overtuigd: geloof betekent discipelschap. En aan discipelschap hangt een prijskaartje. Als we het er per ongeluk af hebben getrokken, is het verstandig om het er weer aan te hangen.

Afgezien van het ontbrekende prijskaartje hebben we nog verschillende andere, schijnbaar goede, redenen om niet aan dat discipelschap te beginnen. Misschien stond je toen Jezus zijn oproep deed wel in een van de achterste rijen en was je er vrij zeker van dat Hij niet jou, maar de persoon schuin voor je aankeek. Of je kijkt eens goed naar je leven, dat onder de vlekken zit, en je bent ervan overtuigd dat Hij jou vast en zeker niet bedoeld kan hebben. Vaak is discipelschap ook gewoon vermoeiend. En omdat jij allergisch bent voor de geur van zweet en God in deze tijd van genade toch wel van je houdt, blijf je op je schommel zitten zonder te schommelen.

Juist daarom bevat het papier tussen deze kaften zo’n krachtige boodschap. Het is de bedoeling dat je je door deze boodschap ontspant, omdat je je realiseert dat alles in orde is – we zijn allemaal onaffe mensen. En wanneer je daar dan zo relaxed ligt, dan word je weldadig-ongemakkelijk uit je evenwicht gebracht en uit je bed geduwd. Geniet van beide en let erop wat God in en met je hart wil doen.

Het boek dat je in je handen houdt, is een vurig pleidooi voor het onaf-zijn – maar het wil zeker niet de zonde goedpraten of bagatelliseren. Het wil je vrij maken, zodat je een



bevrijd leven kunt leiden. Ik hoop dat mijn gedachten en mijn persoonlijke belevenissen je bevrijden van misplaatste druk en schuldgevoelens en je helpen om te beginnen aan een authentiek en enthousiast leven als volgeling van Jezus. Uiteindelijk kunnen we ervan overtuigd zijn en er vast op hopen dat God met jou en mij als onaffe mensen, als bevrijde zondaren, tot zijn doel zal komen en dat Hij ondanks ons onaf-zijn graag met ons meeloopt. Je bent normaal. Onaf en dus normaal. Soms is het totaal niet spectaculair om deze Jezus als normaal mens te volgen, maar niet zelden is het ook adembenemend. Ga schommelen en schop wat wolken uit de lucht!

SOMS IS HET  
TOTAAL NIET  
SPECTACULAIR  
OM DEZE  
JEZUS ALS  
NORMAAL  
MENS TE  
VOLGEN,  
MAAR NIET  
ZELDEN IS HET  
OOK ADEM-  
BENEMEND.



# 1 DE STRAAT MET EENRICHTINGS-VERKEER

Het 'point of no return' is een moment waarop alles verandert; je kunt niet meer terug, alleen nog maar verder. Het is als een straat met eenrichtingsverkeer. Wanneer je daarin gereden bent, kun je niet zo makkelijk meer omkeren. Nou ja, het kan natuurlijk wel, maar dat kost je wat. Mij heeft zo'n avontuur een keer zeventienhonderd Zwitserse frank gekost.

Toen ik als kind opeens ontdekte dat het Kerstkind, dat met kerst de boom versierde en de cadeautjes bracht, niet alleen geholpen werd door papa, maar in feite papa wás, was er geen weg meer terug. Net als toen ik toevallig tot de ontvullende ontdekking kwam dat Sinterklaas dezelfde schoenen droeg als de vriend van mijn ouders. Opeens was alles anders. Je kunt het vergelijken met iemand die van de tien meter hoge duikplank stapt – het point of no return is het moment waarop je nog maar één kant op kunt.

In mijn tienerjaren had ik het waanzinnige idee om in de winter op de binnenband van een vrachtwagen een steile helling af te glijden. Toen ik op het rubber ging liggen, was ik nog naïef-euforisch. Een paar seconden later, toen ik in volle vaart naar beneden zoefde en mijn toen nog baardloze gezicht met sneeuw bedekt was, werd me opeens duidelijk dat ik een niet onbelangrijk detail over het hoofd gezien had: ik kon niet remmen. Op dat moment zou ik mijn hele noodvoorraad paprikachips hebben gegeven voor een rempedaal, een parachute of, beter nog, een hele kist vol ankers. Maar ik kon niet meer terug. De helling zat vol hobbels en kuilen, dus je kunt je vast

wel voorstellen hoe pijnlijk het remmen uiteindelijk was.

Iets soortgelijks ervoer ik in Oeganda, toen mijn vrouw een goedkope zwangerschapstest had gedaan en toen bleek dat ze tijdens de tien uur durende busreis niet door de gaten in de weg en ook niet door de lokale delicatessen zo vreselijk had moeten overgeven. Ik realiseerde me dat we niet meer terug konden. Voor de rest van mijn leven zou ik een papa zijn. Het was een geweldige, ontzagwekkende en tegelijkertijd lichtelijk

BIJ HET  
POINT OF  
NO RETURN  
GA JE EEN  
GRENS OVER  
EN ZIE JE  
DE DINGEN  
INEENS HEEL  
ANDERS.

beangstigende gedachte dat er iets nieuws aan het groeien was dat mijn toekomst definitief en blijvend zou veranderen. Bij het point of no return ga je een grens over en zie je de dingen ineens heel anders. Het is net alsof je een nieuwe bril opzet en merkt dat je daarvoor eigenlijk helemaal niet scherp zag. Ik stel me voor dat je je net zo voelt wanneer je voor het eerst in je leven Zwitserse chocola eet ... Je gaat een grens over en je kunt niet meer terug. Je hebt

de enige ware chocolade geproefd, de culinaire hemel ervaren.

Zulke momenten, waarop mijn leven plotseling overduidelijk en onherroepelijk nog maar één kant op wil, geven me altijd een beetje een onbehaaglijk gevoel. Maar tegelijkertijd dwingen ze me om ja te zeggen tegen het hier-en-nu en om de toekomst moedig onder ogen te zien. En daarom kan me eigenlijk niets beters gebeuren. Soms stap ik heel bewust een nieuwe situatie binnen, maar heel vaak gebeurt het me ook dat het nieuwe relatief onverwacht aanbelt. Net zoals toen in Ethiopië, ver weg van mijn gezellige thuis ...

## MIJN ERVARING IN ETHIOPIË

Daar, in een sloppenwijk, had ik de heftigste point-of-no-return-ervaring van mijn leven. Afrika was een plek waar ik niet heen wilde. Zoals ik in het voorwoord al zei, ben ik het soort

mens dat lijden en pijn het liefst uit de weg gaat. Boksen is niet echt mijn soort sport. Ik houd veel meer van sporten zoals volleybal, badminton en tennis, waarbij een net mij scheidt van mijn tegenstander en ik hooguit mezelf zeer kan doen. Ruzies, overlijdensadvertenties en wespen ga ik zo veel mogelijk uit de weg, en splinters laat ik het liefst onder plaatselijke verdoving uit mijn vinger halen. Afrika deed mij denken aan extreem lijden en veroorzaakte dezelfde reflex: niet aan denken, ga het uit de weg. Ik wist wel dat er daar veel mensen in diepe armoede leefden, maar dat hoefde ik niet per se met eigen ogen te zien. Wat vast ook meespeelde, waren mijn onderontwikkelde talenten op het gebied van vreemde talen en mijn totale gebrek aan culinaire nieuwsgierigheid. Maar door mijn betrokkenheid bij een leiderschapstraining bij Campus für Christus zat ik tot mijn grote verbazing ineens in een vliegtuig naar Ethiopië. Alleen al de gedachte dat ik daar dingen zou moeten eten waarvan mijn maag helemaal van slag zou raken, zorgde ervoor dat ik me ongemakkelijk voelde en maar vast aan de diarree raakte. Maar ik ging wel. Vooral omdat mijn vrouw, Tamara, me erg aanmoedigde om te gaan. Mijn maag gedroeg zich daarna voorbeeldig, maar mijn emoties wilden niet meewerken. Deze reis bleek een date met dit geweldige continent en zijn bijzondere inwoners te zijn die al lang van tevoren door God was gepland. Of beter gezegd: het was een kans om een onbekend gebied in mijn eigen hart te ontdekken.

De aankomst was indrukwekkend, als ik mijn dagboek mag geloven – en dat doe ik meestal maar, want zijn geheugen is veel beter dan het mijne. Hoewel ik oververmoeid was na de lange reis, genoot ik van de landing in Addis Abeba. Zo ver het oog reikte, waren er velden die een vreemde, geometrische patchworkdeken vormden. Tussen de velden door liepen bruine stroompjes en hier en daar lag een meer. De hoofdstad van Ethiopië ligt op een plateau midden in een land dat ongeveer

SPLINTERS  
LAAT IK HET  
LIEFST ONDER  
PLAATSELIJKE  
VERDOVING  
UIT MIJN  
VINGER  
HALEN.

drie keer zo groot is als Duitsland. Meer dan veertig procent van de bevolking is jonger dan vijftien, twee derde van de volwassenen is analfabeet en naar schatting negenenvestig procent van de bevolking is ondervoed. Het zijn statistieken waar je stil van wordt als je bedenkt wat voor gevolgen ze hebben voor die maatschappij.

Toen ik uitkeek over de zee van golfplattendaken en -afscheidingsen, kon ik me niet aan de indruk onttrekken dat zo'n negentig procent van alle golfplaten ter wereld hier in gebruik was. De gammele, eindeloze golfplatenafscheidingsen langs de straat bleken ingangen te zijn van huizen, achtertuinen en wat mensen nog meer aan het zicht wilden onttrekken. Als de stad een schip zou zijn, zou ze ondergegaan zijn. Niet alleen omdat de huizen – wat eigenlijk een groot woord is – voor het grootste deel vol gaten zitten en vervallen zijn, maar omdat de stad overvol is. De plattelandsbewoners trekken om de armoede te ontvluchten naar de hoofdstad, alsof die de ark van Noach is en de zondvloed elk moment kan plaatsvinden. Volgens officiële cijfers wonen er zo'n drieënhalve miljoen mensen in de stad. Onofficieel zijn het er zo'n twee miljoen meer, en deze mensen komen vooral in de sloppenwijken terecht. In de ieniemienie huisjes is eigenlijk helemaal geen plaats voor zo veel mensen, dus speelt het leven zich vooral op straat af. Het leek wel of minstens de helft van alle inwoners, plus wat geiten en ezels, altijd precies voor onze uitrit op straat rondliep. Ik wist nooit waar al die mensen vandaan kwamen, laat staan waar ze heen wilden. Veel mensen leken helemaal geen doel te hebben. Overall stonden mensen te praten en te gebaren, of gewoon maar te zitten en op iets te wachten, hoewel niemand wist waarop precies – waarschijnlijk wisten de wachtenden dat zelf niet eens.

Als blanke werd ik continu door bedelaars aangesproken. De mensen die niet bedelden, waren allemaal schoenpoetser of taxichauffeur. Daarnaast probeerde iedereen iets te verkopen. Er zat iemand op de stoeprand die een paar gympjes

te koop had. Als hij die aan iemand wist te slijten, dan had hij een winst gemaakt waarvan hij weer een paar weken kon leven. Het viel me op dat de mensen die in de sloppenwijk woonden altijd schone witte kleding en nette pakken droegen. Het was een teken van hun waardigheid. En al lagen de rode zandpaden vol met afval, de twee vierkante meter voor onze eigen huisdeur werd dagelijks schoongeveegd.

In een land als Ethiopië had ik continu het gevoel dat er op emotioneel gebied net wat te veel van me werd gevraagd. De indrukken overspoelden me, alsof er ergens boven me een watertank gebarsten was en ik minutenlang met de inhoud ervan gezegend werd. Zo veel kleuren, zo veel geuren, zo veel mensen. De kleine taxibusjes zaten bomvol. De straat is daar de woonkamer; dat is waar het leven plaatsvindt. Daar wordt gehandeld, gegroet, gepraat en geleefd. Zo veel dingen gingen hier heel anders dan in Europa. Het moeilijkst te accepteren is de botsing tussen arm en rijk. Terwijl veel mensen voor hun dagelijks brood moeten vechten, staat er direct naast de sloppenwijk een luxe overdekt winkelcentrum dat niet zou misstaan in een winkelstraat in een grote Europese stad. De prijzen zijn daar dan ook naar. De kloof tussen arm en rijk is ontzettend groot. En dat veel mensen in de sloppenwijken weliswaar vrijwel niets hebben, maar wel een televisie bezitten, maakt het er niet makkelijker op. Ze kunnen dagelijks zien hoe de wereld om hen heen een leven leeft dat voor hen altijd onbereikbaar zal zijn.

We overnachtten op de campus, in een bungalow die volgens Afrikaanse standaarden bijna luxe was. Het eten was geweldig – alles was gewoon gefrituurd. Zelfs het typische Ethiopische brood: een grijze massa die er net zo uitziet als een natte wc-rol (en ook zo smaakt), maar dan met een bittere nasmaak. We hadden het geluk dat we een echte wc in huis hadden, hoewel die als het water hoog stond regelmatig

DE INDRUK-  
KEN OVER-  
SPOELDEN  
ME, ALSOF  
ER ERGENS  
BOVEN  
ME EEN  
WATERTANK  
GEBARSTEN  
WAS EN IK  
MINUTEN-  
LANG MET  
DE INHOUD  
ERVAN  
GEZEGEND  
WERD.